

El, värme, ventilation och vatten

El

Hushållsel

Antingen har din lägenhet ett eget elabonnemang eller så ingår din lägenhets el i bostadsrättsföreningens elabonnemang för fastigheten. I det senare fallet kan föreningsstämman besluta att kostnaden för den elenergi som åtgår i hushållen skall fördelas mellan lägenheterna med ledning av uppmätt förbrukning. Då finns också undermätare för varje lägenhet i huset.

Bostadens elcentral är belägen i antingen lägenhetsförråd, klädkammare eller hall och är utrustad med automatsäkringar. Löser en säkring ut är det viktigt att alltid ta reda på orsaken innan säkringen slås på igen.

Här sitter även jordfelsbrytaren som har till uppgift att bryta strömmen om ett jordfel uppstår i en teknisk apparat som därmed riskerar att bli strömförande. Samtliga eluttag, förutom kyl/frys, kyl och frys är anslutna till jordfelsbrytaren.

Elmätare

Varje lägenhet har en egen elmätare som fjärravläses regelbundet och den faktiska förbrukningen för el aviseras i efterskott på den första avgiftsavin i varje kvartal. Det innebär att det är upp till fyra månaders eftersläpning på elfaktureringen, vilket bör beaktas vid överlåtelse av lägenhet.

Föreningen medverkar inte i avräkning av elförbrukning och elkostnader vid överlåtelse av lägenheten. Reglering måste göras mellan köpare och säljare.

Värme

Radiatorer och värmeväxlare/golvvärme i bad

Förutom radiatorerna bidrar även ventilationssystemet till uppvärmning av din lägenhet via en effektiv värmeväxlare som gör att tilluften varms upp av energin i frånluften. Temperaturen i din lägenhet skall ligga runt 20° C. Det kan dock variera något mellan rummen och över tiden. Du själv och din familj bidrar genom er närvaro till uppvärmning av lägenheten liksom även de lampor och de apparater du använder i hushållet. Därför kan lägenheten kännas sval om ni inte varit hemma på ett tag.

Det hus ni bor i har mycket välisolerade väggar och fönster. Detta ger god komfort och en bra energihushållning under uppvärmningssäsongen. Välisolerade hus håller kvar värmen under såväl vinter som sommar. Detta kan medföra att det vid soligt väder periodvis kan bli varmt inomhus. Förutom

vädning kan man dämpa övertemperaturer med hjälp av till exempel persienner eller markiser. Kontakta alltid styrelsen innan ni sätter upp markiser.

Kondens på energifönster

Fönster med låga så kallade U-värden kan under vissa morgontimmar efter klara nätter under vinterhalvåret ge upphov till kondens eller frost på ytterrutans utsida. Orsaken är att fönstren är mycket välisolerade och att glasets utsida ibland blir kallare än uteluften varvid luftens fuktighet kondenserar på glaset. Kondensen brukar begränsas till fönstrets nederkant och uppträder under en begränsad tid vid vissa väderbetingelser. Sådan kondens är ofarlig och ger inte upphov till skador på fönstren utan visar snarare att fönstret fungerar som det ska.

Rumstemperaturen regleras via ventiler placerade på radiatorerna och i vissa fall via en rumstermostat placerad centralt i lägenheten. Om du har termostatventiler på radiatorerna är det viktigt att termostaten inte täcks över.

I badrumsgolven finns i vissa fall vattenbaserad komfortvärme som vid låga utomhustemperaturer skall ge ett tillskott av värme för att förhindra känslan av kalla golv. Temperaturen på golvet regleras centralt i huset eller i lägenhetens badrum.

Ventilation

Ventilationssystemet i fastigheten är ett så kallat FTX-system där F står för mekanisk frånluft, T står för mekanisk tilluft och X står för värmeåtervinning.

Centralt i fastigheten (ibland i lägenheten) finns en frånluftsfläkt som suger ut luften från badrum och wc via don och i kök via spiskåpa. Ett konstant grundflöde av luft förekommer i spiskåpa vilket kan upplevas som ett sus. Ny luft tas in via tilluftsdon i taket i alla bostadsrum. Tilluften är förvärmad via energin i frånluften, vilket sker i en värmeväxlare.

Idag är bostadshusen mycket välisolerade både avseende väggar och fönster. Ungefär halva året behövs det därför ingen värme från radiatorerna.

Lägenheten värms då med internvärme från belysning, apparater, personvärme och solinstrålning genom fönster.

Naturligtvis är det tekniskt möjligt att förlänga perioden då radiatorerna är på, men detta skulle medföra att det blir övertemperaturer i lägenheter och att kyla tas in i lägenheten samtidigt som värme tillförs. Att samtidigt värma och kyla lägenheten kommer att öka boendekostnaderna och är onödigt resursslöseri och negativt ur miljösynpunkt.

Matlagning och vädning

Frånluftsflödet i spiskåpan kan ökas vid matlagning genom forcering. Tänk på att regelbunden rengöring av fettfiltret i kåpan är en förutsättning för förmågan att suga upp matos.

Vatten

Varje lägenhet har en egen vattenmätare som fjärravläses regelbundet och den faktiska förbrukningen för uppvärmning av varmvatten aviseras i efterskott på den första avgiftsavin i varje kvartal. Det innebär att det är upp till fyra månaders eftersläpning på faktureringen, vilket bör beaktas vid överlåtelse av lägenhet.

Foreningen medverkar inte i avräkning av varmvattenförbrukning och varmvattenkostnader vid överlåtelse av lägenheten. Reglering måste göras mellan köpare och säljare.

Råkar din bostad ut för en vattenskada eller om vatten tränger fram under exempelvis diskmaskin eller ut i läckageindikeringsröret i badrummet skall du omgående stänga av vattnet till din lägenhet och kontakta fastighetsskötaren. Både av säkerhetsskäl och för att garanti och försäkring skall gälla är det viktigt att anslutning till vatten och avlopp utförs av behörig installatör. Under diskbänken i köket finns avstängningsventiler för din lägenhet.

Energismart

Visste du att bostadssektorn står för ungefär 40 procent av all energianvändningen i Sverige? Vi på Veidekke vill ta vårt miljöansvar och ber nu dig som boende att göra samma sak.

Genom enkla hushållningsåtgärder med värme, varmvatten och el kan du spara mycket energi och kostnader utan att det minskar din vardagliga komfort. Du bidrar dessutom till en minskning av koldioxidutsläppen som håller på att förändra vårt klimat. Här följer några tips på vad du kan göra för att leva energismart:

Vad kan du göra för att hushålla med energi?

Uppvärmningen är ofta en av de stora kostnaderna. Sänker man rumstemperaturen med 2° C minskar man också värmeförbrukningen för uppvärmning med ca 10 procent. För hög inomhustemperatur ger också torr luft vilket även kan upplevas besvärande ur hälsosynpunkt under vinterhalvåret.

Dra för persienner och gardiner på nätterna eftersom de isolerar bra och håller värmen inne. Låt inte persiennerna stå i horisontellt läge. Detta kan försämra fönstrets isolerformåga eftersom persiennerna leder bort värmen via glaset.

Undvik att ställa möbler eller gardiner framför radiatorerna eftersom det hindrar luftcirkulationen och värmestrålningen vilket gör att värmeförbrukningen blir högre.

Vädra inte för att sänka inomhustemperaturen, justera eller stäng av radiatorerna istället. Om du vädrar; vädra snabbt och effektivt med snabbt tvärdrag. Då byter du luft utan att kyla ner väggar, golv och tak.

Släck ljuset i tomma rum och byt till lågenergilampor eller ledlampor. En kilowattimme elenergi räcker till att få en lågenergilampa att lysa i 110 timmar medan en vanlig glödlampa lyser i 25 timmar. Om du har halogenspotlights, kontrollera om det går att byta ut halogenlampan mot en LED-lampa som kräver en bråkdel så mycket energi som halogenlampan.

Cirka 10 procent av all el är så kallad "smutsig" el som produceras i kolkraftverk på kontinenten. Dessa bidrar med betydande andel utsläpp av växthusgaser som allvarligt påverkar jordens klimat. Du kan själv bidra genom att köpa energisnåla apparater

Stäng av TV:n och radion helt när dessa inte används. Genom att undvika stand-by-funktioner sparar du cirka 500 kWh per år.

Spara energi i köket

Använd bara forcerat läge för spiskåpan när du lagar mat. Spiskåpan suger ut stora mängder uppvärmd luft. Ha aldrig fönstret oppet i köket samtidigt som du använder fläkten.

Anpassa kokkärl efter storleken på kokhällen. Se till att hällen är ren, koka med lock och utnyttja eftervärmningen. Använd vattenkokare för att snabbt koka upp vatten.

Undvik handdisk under rinnande vatten. Använd en diskbalja eller diskpropp istället. En full diskmaskin ger en betydande energibesparing i jämförelse med handdisk.

Se till att kyl och frys håller lagom temperatur. Låt maten alltid svalna innan den sätts in. Frost av frysen med jämna mellanrum. Är den isbelagd stiger temperaturen. Gör också rent kylan och frysen regelbundet.

Spara energi vid tvätten

Utnyttja tvättmaskinens hela kapacitet, kör bara helt fyllda maskiner. Sänk temperaturen och tvätta i 30-40° C istället för 60° C eller 90° C.

Centrifugera efter tvätt och låt tvätten hängtorka. Det går åt mindre energi än om du torktumlar.

Spara energi i badrummet

Att värma varmvatten kostar och drar mycket energi. Håll därför varmvattenkranarna stängda så mycket som möjligt. Se till att byta packning på droppande kranar.

Kortare duschar istället för bad.

Du kan med små vardagliga åtgärder bidra till en bättre miljö